

UKRAJINSKÉ
STUDIUM VÝTVARNÉHO
UMĚNÍ V PRAZE

KATALOG
VÝSTAVY

26. / X. — 9. / XI. 1924

PRAHA 1924

KNIHTISKARNA „POLITIKA“ V PRAZE

UKRAJINSKÉ STUDIUM VÝTVARNÉHO UMĚNÍ V PRAZE.

Ukrajínští umělci založili si zvláštní ukrajinskou vysokou školu výtvarného umění ne proto, že československé umělecké vysoké školy, jsouce přeplněny, nemohly přijmouti všech mladých ukrajinských umělců, dlících v československé republice, a z jiných hlubších důvodů, ležících v samé podstatě umění.

Co jest umění, nevíme, známe jen jeho projevy. Každý národ v projevech své umělecké tvořivosti různí se od jiného národa a to zcela neodvisle od toho, přejí-li si toho jeho umělci a chtějí-li vědomě tvořiti národně svérázně neb nikoliv, jsou-li lhostejni k národnímu směru umění či chtějí-li se ve své tvůrčí činnosti připojiti k mezinárodnímu uměleckému procesu. Avšak v jednom i v druhém případě mistr-umělec nemůže zapřiti svého individuálního já, a jako v projevech jeho tvořivosti se zrcadlí ráz doby i místa, tak nemohou neprojeviti se ty neb ony rysy tvůrčího pojmání a způsobu vyjadřování toho národa, jehož synem jest. Ať jsou již vědomé, neb podvědomé národní rysy v tvůrčí činnosti umělce, přece mohou býti stejně drahocenné a stejně skvostné.

Směry v umění, jednak vědomě národní, jednak mezinárodní, ve kterých však národnost se projevuje podvědomě v rysech, založených v projevu umělců, jsou v historickém procesu stejně cenné a stejně charakterisují genia toho národa, ze kterého vyšel umělec. Tyto směry se obyčejně střídají jeden po druhém; před zbožným pohledem potomstva objeví se dříve nezpozorovaná místní krása tvůrčích děl z některého období tvůrčí činnosti rodného národa, která se stává na dlouhou dobu blahodějným pramenem, z něhož umělci čerpají elementy živého, svěžího nadšení. Avšak časem v nezadržitelném pohybu tento pramen ztrácí vůni své svěžesti a projevený jím národnostní ráz v umění mění se ve směr, poté v tendenci, která počíná tvořiti v uměleckém ovzduší národní dusnou atmosféru. Tehdy svěží umělecké síly obracejí se k cizozemským aneb

k tak zvaným mezinárodním pramenům, odkud přijímají své nadšení, a když by i byli snad lhostejnými ke všemu národnímu, přece jakmile cizí vlivy projdou výhni jejich individuální tvořivosti, nevědomky dostanou národní rys individuálního rázu umělcova. V celkovém procesu tvořivosti národa tato období t. zv. internacionální jsou právě tak národní a charakterisují genia každého národa stejně jako období vědomého nacionalismu, a proto v žádném případě projevy vědomé národní tvořivosti nemají převahy nad podvědomými projevy národními. Ceníce naopak vysoko rysy tvůrčí činnosti národně podvědomé, musíme dbáti, aby měly vždy středisko, kde by se mohly stále osvěžovati a obnovovati, aby měly to, co lze nazvati rodným střediskem. Umělec jako antický Anteus vědomě neb podvědomě sílí, dotýkaje se rodné země. Ukrajínští umělci ztrativše dočasně rodnou půdu, byli nuceni založiti vlastní ústředí umělecké, a to právě dalo podnět utvořiti Ukrajinské studium výtvarného umění v Praze.

Z výše uvedeného rovněž vysvítá, že není třeba domýšleti se, jako by Ukrajinské studium výtvarného umění v Praze mělo v úmyslu pěstovati vědomě národní směr, nebo proti němu bojovati. Umění ukrajinského národa jest širší než jeden nebo i několik směrů a do nich nelze vtěsnati všechny projevy genia ukrajinského národa. Studium jest ukrajinské umělecké středisko v Praze, neomezené směrem a ještě méně tendencí, toliko práce tohoto střediska jest ukrajinská, neodvislá od toho, zda si toho umělci přejí, nebo ne.

Vůdci Studia, mistři umění, na své první inaugurační výstavě předkládají výsledky své práce veřejnosti, aby mohla viděti a posouditi, jaké síly stály v čele Studia, při jeho založení 24. prosince 1923. Tato výstava jest výsledkem práce prvního roku a doufáme, že ukážou i budoucí výstavy, čím budou se moci vykážati všichni její pracovníci jak učitelé, tak i žáci, a čím se stane Ukrajinské studium výtvarného umění v Praze jako největší středisko ukrajinského umění za hranicemi.

Prof. D. Antonovyc,
ředitel Studia výtvarného umění v Praze.

СТУДІЯ ПЛАСТИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРАЗІ.

Не тільки через те, що чеські вищі школи мистецтва переповнені і не могли-би примістити всіх молодих українських артистів, під нинішній час зібраних в Чесько-Словацькій Республіці, мусіли українські майстри мистецтва заснувати в Празі окрему українську вищу школу мистецтва. До заснування Української Студії Пластичного Мистецтва в Празі спонукали і інші причини, глибші, закладені в самій природі мистецтва.

Що є мистецтво, — ми не знаємо, ми знаємо тільки його прояви. Кожен народ в проявах своєї мистецької творчості відрізняється від іншого народу, і то зовсім незалежно від того, чи цього бажать його майстри і свідомо стремлять творити в національному характері, чи навпаки, байдужі до національного напрямку в мистецтві, стремлять в своїй творчості приєднатися до міжнародного мистецького процесу. І в тому і в іншому випадкові майстер-артист не може одсахнутися від свого індивідуального я, і як на проявах його творчості виявляється характер часу і місця, так не можуть не виявитися і ті чи інші риси творчої уяви і засобів передачі того народу, сином якого він є. Чи свідомі, чи підсвідомі національні риси в творчості артиста-майстра, вони можуть бути однаково вартісні, однаково коштовні.

Течії в мистецтві, як свідомо національні, так і ніби інтернаціональні, але в яких підсвідомо національність проявляється в рисах закладених в субстанції артистів майстрів, в історичному процесі мають однакову вартість і однаково характеризують геній того народу, до якого належать автори майстри мистецтва. Ці течії звичайно чергуються одна за другою: відкриється перед благоговійним зором потомства неспостережена раніше локальна краса творчих осягнень одного із періодів творчості рідного народу, і вона стає на довший час благодійним джерелом, із якого майстри

мистецтва черпають елементи живого свіжого натхнення. Але з ходом часу, в невпинному русі, це джерело тратить аромат свіжості, і появлена ним національна течія в мистецтві обертається в напрям, а далі в тенденцію і починає творити в мистецькій атмосфері національну задуху. І тоді свіжі мистецькі сили звертаються до чужоземних, або, так званих, інтернаціональних джерел, звідти черпають для свого натхнення, і як-би вони байдужі не були до свого національного, але, оскільки чужі впливи перейдуть через горнило індивідуального перетворення, вони, несвідомо для майстра, наберуть національних рис його індивідуальної вдачі. І в загальному процесі творчості народу ці періоди так званого інтернаціоналізму не менше національні, не гірше характеризують геній їхнього народу, ніж періоди свідомого націоналізму, і ні в яким разі прояви свідомо національної творчості не мають переваги над підсвідомою вдачею національності. Навпаки, високо цінячи риси творчості національно підсвідомі, мусимо дбати, щоб для них був завжди осередок, де-б вони могли постійно одсвіжуватись, оновлятись, щоб вони мали те, що ми назвали-би рідний осередок. Майстер мистецтва, як античний Антей, свідомо чи не свідомо подвоює свої сили, торкаючись рідної землі. Позбавлені часово рідної землі, українські майстри мусили заложити рідний осередок мистецтва і це привело до засновання Української Студії Пластичного Мистецтва в Празі.

Із вище сказаного також випливає, що не треба думати, ніби Українська Студія Пластичного Мистецтва в Празі має переслідувати свідомо національний напрям, або з ним боротися. Мистецтво Українського Народу ширше ніж один або кілька напрямів і в них не дасться увібгати всі прояви генія українського народу. Студія є український мистецький осередок в Празі не обмежений напрямом і тим більше тенденцією, але праця цього осередку є українською, незалежно від того, чи майстри того бажають чи ні.

Проводарі Студії, майстри мистецтва, на Першій Інавгураційній виставі віддають осягнення своєї праці на суд широкої громади, щоб кожен міг знати і судити, які сили стали на чолі Студії при її заснованню 24 грудня 1923 року.

Слідуюча вистава після першої-ж річниці праці, і, надіємось ряд будучих вистав, покажуть, якими осягненнями може похвалитися весь комплекс її робітників, як проводарів так і працюючих, і що з себе уявляє Студія Пластичного Мистецтва в Празі, як найбільший осередок українського мистецтва за кордоном.

Проф. Д. Антонович,
Директор Студії Пластичного Мистецтва в Празі.

VÝBOR UKRAJINSKÉHO STUDIA VÝTVARNÉHO UMĚNÍ
V PRAZE:

Ředitel:

prof. *Dmytro Antonovyc* (Dějiny umění).

Zástupce ředitele:

prof. *Serhij Mako* (Kreslení a malířství).

Profesoři:

Kulec Ivan (Kreslení a malířství).

Dr. *Litov Štěpán* (Plastická anatomie).

Dr. *Mirčuk Ivan* (Esthetika).

Mozalevskij Ivan (Grafika a dekorativní umění),

Sičynskij Vladimír (Perspektiva).

Slusarenko Fedir (Klasická archeologie).

Stachivskij Kost (Sochařství).

Tymošenko Serhij (Architektura).

Ekonomický referent: *Palyvoda Ivan*.

Tajemník: *Omelčenko Petr*.

СКЛАД РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ СТУДІЇ ПЛАСТИЧНОГО
МИСТЕЦТВА В ПРАЗІ :

Директор :

Проф. *Антонович Дмитро* (Історія мистецтва).

Заступник Директора :

Проф. *Мако Сергій* (Рисунок і малярство).

Професори :

Гулець Іван (Рисунок і малярство).

Др. *Літов Степан* (Пластична анатомія).

Др. *Мірчук Іван* (Естетика).

Мозалевський Іван (Графіка і прикладне мистецтво).

Січинський Володимир (Перспектива).

Слюсаренко Хведір (Класична археологія).

Стахівський Кость (Скульптура).

Тимошенко Сергій (Архитектура).

Економічний референт : *Паливода Іван*.

Секретар : *Омельченко Петро*.

IVAN KULEC.

1. Reminiscence (Přaha 1921).
  2. Filosofie.
  3. Symfonie Beethovenova.
  4. Autoportret z roku 1910.
  5. Platonická láska.
  6. Revoluce.
  7. Antikrist.
  8. Falešná přísaha (Karčag 1915).
  9. Amen.
  10. Moderní Golgota.
  11. Guillotina.
  12. Idylla (soukr. majetek P. K. W.).
  13. Prodavačka květin (soukr. majetek P. K. W.).
  14. Tanečnice.
  15. Krajina malovaná v transu.
  16. Materialisace malované v transu.
  17. Pornografie.
-

SERHIJ MAKO.

18. Portret prof. Antonoviče 1919.
19. Portret paní K. 1924.
20. Portret pana M. 1924.
21. Portret pana G. 1920.
22. Napudrovaná dáma 1920.
23. Spící dítě.
24. „La Garçonne“ 1924.
25. Komposice (nedokončená 1924).
26.)
27.)
28.)
29.) Motivy z karnevalu (Paříž 1910—1922).
30.)
31.)
32. Španělka.
33. Hlava 1920.
34.)
35.) Kresby.
36.)
37. Studie.
38. Trh v Nizze.
39.)
40.) Akvarely.
41.)

IVAN MOZALEVSKYJ.

I. Perokresby.

42. Letní večer (pohádka), Petrohrad 1913.
  43. Povídka o princí Bladudovi (Rekavinkel u Vídně 1920).
  44. Rytíř (Rekavinkel 1921).
  45. Dělník (první díl tryptichu: „Práce“) Řevnice 1923.
  46. Sic transit gloria mundi (Řevnice 1924).
  47. Portret starce (Řevnice 1924).
-

IVAN MOZALEVSKYJ.

II. Dekorativní umění.

48. Ornamentální motiv (Družce u Kladna 1923 majetek P. M. H.).
49. Knižní obálka (Berlín 1922).
50. Kohout (pohádka): Rodina kohoutí
51. " " Úprava zahrady } (Řevnice 1924).
52. " " Posvícení }
53. Obálka pro divadelní hru V. Vyničenka, naklad. „Dzvin“ 1924, soukr. majetek P. I. T.
54. Značka naklad. „Dzvin“ (1924, soukr. maj. I. T.).
55. Náčrt ukrajinské tkaniny (Kijev 1918).
56. Návrh pečeti Ukrajinské volné university v Praze 1924.
57. Milé dostaveníčko (Řevnice 1924).
58. Podobizna N. (Berlín 1922).
59. |
60. |
61. | Knižní vazby (Berlín 1922).
62. |
63. |
64. |

KOŠŤ STACHOVSKYJ.

65. Americký bison (dřevo).
  66. Gajal, indický býk (dřevo).
  67. Hroch (bronz).
  68. Nosorožec (terakota).
  69. Hroch (terakota).
  70. Krocán.
  71. Divoký kůň Převalského.
  72. Chrt.
  73. Bůvol.
  74. Portret slečny M. K.
-

SERHIJ TIMOŠENKO.

75. Kamenný chrám nad řekou Strypou.
  76. Kameenný chrám na Kleparově u Lvova.
  77. Klášterní brána s kaplí.
  78. Kostel o devíti báních.
  79. Dřevěný kostel u Drohobyče.
  80. Dřevěný kostel na Volyni.
  81. Dřevěný kostel u Lvova.
  82. Náhrobní kaple na hřbitově u Tarnopole.
  83. Náhrobek.
  84. Obytný dům v Karpatech.
  85. Obytná budova ředitele továrny v Zahirju.
  86. Administrační budova továrny v Zahirju.
  87. Villa v Kremencu na Volyni.
  88. Selská stavba na Volyni.
  89. Dřevěná stavba na Volyni.
  90. Dřevěná chalupa.
  91. Městská radnice.
  92. Družstevní dům.
  93. Panský dům na Chersonsku.
  94. Chalupa nad Černým mořem.
  95. Dům na mořské skále.
  96. Panský dům v Karpatech.
  97. Villa o pěti pokojích.
  98. Villa paní O. T.
  99. Villa advokáta N. N.
  100. Villa o šesti pokojích.
-

